

Těžař/těžařka dříví těžebně-dopravními stroji (kód: 41-091-M)

Autorizující orgán: Ministerstvo zemědělství
Skupina oborů: Zemědělství a lesnictví (kód: 41)
Týká se povolání: Těžař dříví těžebně-dopravními stroji
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 4

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Dodržování a uplatňování zásad BOZP při provozu těžebně-dopravních strojů	3
Řízení a obsluha víceoperačních těžebních strojů	4
Řízení a obsluha vyvážecích souprav	3
Seřizování, ošetřování a údržba těžebního stroje, hydraulické ruky a kácecí hlavice	4

Platnost standardu

Standard je platný od: 21.10.2022

Kritéria a způsoby hodnocení

Dodržování a uplatňování zásad BOZP při provozu těžebně-dopravních strojů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat zásady BOZP při pohybu strojů na pracovišti a při výkonu jejich činností s ohledem na terénní a klimatické podmínky	Ústní ověření
b) Popsat hlavní zásady organizace práce na pracovišti a BOZP (označení pracoviště, nebezpečný prostor, skládky)	Ústní ověření
c) Popsat úkony nutné při transportu strojů na pracoviště, jejich zajištění a zásady převozu těchto strojů	Ústní ověření
d) Popsat a předvést provozní kontrolu strojů před zahájením činnosti	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Řízení a obsluha víceoperačních těžebních strojů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Určit základní druhy lesních dřevin	Praktické předvedení
b) Popsat funkci víceoperačního těžebního stroje, popsat ovládací prvky a jednotlivé části jeho hydraulické ruky a kácecí hlavice	Ústní ověření
c) Popsat ovládání hydraulické ruky těžebního stroje	Ústní ověření
d) Předvést funkci hydraulické ruky a kácecí hlavice těžebního stroje	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Charakterizovat základní sortimenty dříví vyráběné těžebním strojem a předvést jejich výrobu a zařídění	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Zadat data sortimentace dříví do počítačového programu řídicí jednotky těžebního stroje	Praktické předvedení
g) Předvést kácení a zpracování kácených stromů	Praktické předvedení
h) Popsat nasazování kolopásů a kolových řetězů	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Řízení a obsluha vyvážecích souprav

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat funkci vyvážecí soupravy, popsat ovládací prvky a jednotlivé části její hydraulické ruky	Ústní ověření
b) Předvést práci vyvážecí soupravy při nakládání a vykládání sortimentů dříví	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Předvést provádění vyvážení dříví z porostu a jeho uložení do skládek podle sortimentů dříví	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Seřizování, ošetřování a údržba těžebního stroje, hydraulické ruky a kácecí hlavice

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyměnit řezací lištu, řetěz a hydraulickou hadici	Praktické předvedení
b) Popsat úkony údržby těžebních strojů a provést základní údržbu stroje podle návodu k obsluze	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Předvést práci s návodem k obsluze a servisním katalogem	Praktické předvedení
d) Provést kalibraci měřicího zařízení	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Vyplnit záznamy o provozu stroje, včetně záznamů o provedených opravách a kontrolách	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen i se strojním vybavením, jehož prostřednictvím bude zkoušku vykonávat.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, je oprávněna předčasně ukončit zkoušku, pokud vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede AOs do Záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.

Zdravotní způsobilost pro vykonávání pracovních činností této profesní kvalifikace je vyžadována a prokazuje se lékařským potvrzením (odkaz na povolání v NSP - <https://www.nsp.cz/jednotka-prace/tezar-drivi-tezebne-dopra#zdravotni-zpusobilost>).

Podmínkou pro připuštění ke zkoušce je předložení řidičského průkazu skupiny T.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, je oprávněna předčasně ukončit zkoušku, pokud vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede AOs do Záznamu o průběhu zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.

Pro účely posouzení vad dříví při sortimentaci použít Doporučená pravidla pro měření a třídění dříví v ČR v aktuálním znění.

Předmětem poznávání budou následující dřeviny, a to podle asimilačních orgánů a letorostů:

Jehličnaté: smrk, jedle, douglaska, borovice, vejmutovka, modřín,

Listnaté: dub, buk, habr, javor, jasan, jilm, bříza, jeřáb, ořešák, třešeň, lípa, olše, topol, vrba

Uchazeč určuje všechny výše uvedené lesnický důležité dřeviny a musí správně určit minimálně 80 % taxonů.

Zkoušku je nutné absolvovat v lesním porostu, kde lze ověřit dovednosti v ovládnání těžebních strojů.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělání zaměřeném na lesnictví a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti lesní výroby nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku v oblasti lesnictví.
- b) Vyšší odborné vzdělání v oblasti lesnictví a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti lesní výroby nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku v oblasti lesnictví.
- c) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na lesnictví a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti lesní výroby nebo ve funkci učitele odborných předmětů nebo praktického vyučování nebo odborného výcviku v oblasti lesnictví.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí doložit odbornou způsobilost požadovanou normou ČSN ISO 12480-1 a řidičský průkaz skupiny T.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor/lektorka dalšího vzdělávání, může být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti v souladu s hodnoticím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu této profesní kvalifikace autorizujícími orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo zemědělství, www.eagri.cz

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

- harvester a vyvážecí souprava, návod k obsluze, servisní katalog
- záznamy o provozu strojů a zařízení
- řezací lišta, řetěz, hydraulická hadice, sběrná nádoba
- nářadí pro běžnou údržbu
- odpovídající lesní porost pro těžbu harvestorem s vyznačenými stromy k těžbě
- letorosty, asimilační orgány základních druhů dřevin k jejich určování
- vyznačovací barva, lesnické pásmo a průměrka
- Doporučená pravidla pro měření a třídění dříví v ČR
- zkušební místnost

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 45 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přestávky a na přípravu) je 6 až 8 hodin (hodinou se rozumí 60 minut).

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro lesní a voní hospodářství a životní prostředí, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

Lesní společnost Královský Hvozd, a. s.

Triumfa Energo, s. r. o.

Lesy České republiky, s. p.

Hradecká lesní a dřevařská společnost, a. s.

Hanušovická lesní, a. s.

Lesní společnost Broumov Holding, a. s.